

Latweefchu Urwifes.

Nr. augstas Gewefchanas = Rummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 50. Zettortdeenâ Iotâ Dezembera 1831.

Zelgawa 9tâ Dezembera.

Lihfs Imu Dezembera pee Rihgas obsta
1647 kuggi bij atbraufuschi un 1636 isgahjuschi.

Kurfemmes stahstu = gramata.

(Skattees Nr. 48.)

•Bet kâ nu bij ar Latweem jeb Kurfemmes laudin, kad wiffu scho ohtru laika gabbalu pahrluhko? Ut, schis irr gan sauzams tas nelaimes laiks, fur winnu brihwestiba un wallas pagallam isputte, tã, ka ne sinakka ne pehdas no tahm wairs ne palikke. Gan scha laiku gabala eefahkumã firdigi Kurst fawu nabbadsibu un brihwibu deesin kã drohschi aisstahweja, lihfs affinin prettim turredamees un faudamees ar brunnineekeem un bissapeem. Pats pirmais Piltenes bissaps, Ehrmannis wahrda, palikke tahda kaufchanã prett paganu Latweem. Tomehr effam jaw dsirdejuschi: jo Wahzi tẽ ihsti eetaisijahs, jo Kuhru spehks panihke, kamehr schee pagallam palikke par ihsteem wehrgeem, kam zittas teefas un wallas ne bij, kã fawu kungu prahts kam peederreja. Tã bij un palikke par wiffu scho ilgu Ermeisteru jeb brunnineeku laiku; un scham wehl beidsiht, kad jaw zehle padohschanas derribu ar Pohlu Kehninu, fur wiffahm zittahm dsihwes kahrtahm schinni semnẽ fawas brihwestibas, teefas un wallas skaidri tohp isteiktas un agahwotas, tur Latwju laudis un semneekus zittadi ne peemim, bes ween kã tahdu lectu, kas

fawam Kungam no teefas wiffai un gluschi peederr, ar ko tas warr darriht, kã tam patihk; un tã arri darrija. Pa tam, un zaur to nu arri lauschu firdstikkumã padewahs us slittu pussi, un us tahdu negohdu, ko Latwju laudin brihscham wehl pahrmett par tautas wainahm. Tee palikke nebehdneeki, palaidoni un slinki, sahdsigi un grabbuli, nifni un prettineeki, kas wahzus lohti eenihdeja, un pawiffahm tee padewahs plihstet un dserrt. Par to wahzi tohs arri daudf ne zeenija, un dasch kungs klua kã ar warru speests, bahrgi dsihwoht ar faweem laudin, tohs zeeti walduht un aschi pahrmahziht. Par jo leelu nelaini fwehta tizziba winnõs tumshõs laikõs, teem itt ne buht ne bij par paligu us taifnibu, nei par waddomu us labbu, kã gohds Deewam muhsu laikõs. Jo par wiffu scho Ermeisteru laiku, kamehr kattoliska tizziba schẽ bij eetaisita, nabbaga laudis bij gluschi bes mahzi-bahm un tizzibas fapraschanas; ne tee sinaja pahstarus skaitiht, ne dseebahht Deewu pecluhgdami. Winnu tizzibas buhschana bij schahda: tee klua krisiti, teem bij jadsird brihscham kahdu mischu, no ka tee itt neneeku ne pratte, preeksch fwehteem bildeem wajjadseja klamitees tahs peefaukdani, garwenus zeenihht gallu ne ehidami, ifgad-dus reije pee Deewa galdu eet, fur fwehtu Deewa maist bes wihna dabbuja, un t. j. pr. Schi bij winnu tizzibas nokohpschana. Kur tẽ mahzibas, fur fwehtas draufinas, fur eepreezinaschana behdu deenãs? — pee tahdas tizzibas? — Kas wehl laudin patikka pee tahdas tizzibas, bij tas pulks fwehtu to brihd; tad jelle ne tilke pee kunga darbeem dsihiti, bet warreja mahjãs fawus darbus strahdaht, un preestereem

ne sinnoht fluffam saweem elkeem kalpoht un paganu eeraschahm padohtees. Raug, kahda tumfiba! un tas zittadi ne warreja buht; jo wiffa schimmi kattoliska laika, ne bij it ne weena Lau-schu skohla wehl par wiffu scho semmi. Mufki un basnizas fungi gan bij labbi pahrtiffuschi, un fadsinne sawus meslus un teefas no laudin; bet fo teem par to derreja, jeb labbu darrija ar sawu amnatu? Nihges wirsbiskaps (Gaspar von Linden) kas walbija ap Luttera laiku, gan deefgan darbojees Kubru laudis atgreet us kristigu tizzibu; bet klaussees ka. Jfgaddus sawas leelas muischas apmekledans, kad fadsinne pagasta naudu un teefu, winsch arridsan likke semneefus pahrklausiht no sawa pilsusrauga un zitteem fungeem kas tam lihds bij, woi mahf pahtarus skautiht. Kas mahzeja, tohs gan apdahwinaja; bet kas ne mahzeja, tohs tudal likke neschehligi graisihht ar rihksteem. Gan semneefu to brihd jaw bij uslikta ir tahda gadsahrtiga dohschana, fo sawe flahlas nauda, un no ka dohmaja skohlas zelt; bet schi nauda zittur un zittadi kluia ischschehrdeta, un skohlas ne kad ne gaddijahs. Wehl ohtra tahda waina bij schi: ka wiffa i mas basnizu muhsu semme bij; to brihd weens basnizkungs bij likts preefsch dauds juhdschun semmes rinki; ka tam Basnizkungam kas Dohbele dsihwoja, tam wajadseja arri sunaht par Mes-scha muischu, par Sohdu, un par Meschohtenes teefu, kas jaw katra ihpafchi mums taggad ka leelas kerspehles sinnamas. Kur te warreja sawraschana zeltees, lauschu starpa, tahds laikds, kur waldischana tahda zeeta, klaus-schana tahda grubta, bet gamuischana tik gleh-wa un retta bij!! — Tik fo zaur Lutteru un winna beedreem tizzibas isskaidroschana zehlahs pasaulé, un Ewangeliska tizziba agri gan ir muhsu semmi atsneedse, tad eefsch tizzibas leetahm gan palikke tudal zittadi un labbakt. Bet tas ta bij us paschu gallu to brunnineeku laiku, un eefriht wairak nahkamâ jeb treschâ stahsu gabbalâ. Sché lai ir tas galla wahrds: Errmeisteru laiki, bij preefsch semneefuem paschi grubti un pateesi tumfibas laiki.

(Turplikam wairak.)

Man's zetsch us Danzig = pilssehtu,
Mei mehnesi 1831.

5.

Treschdeenâ, tai 18tâ Mei beenâ.

Ne taht no Dirschauwas pilsfabta, 2 juhdses no Marienburg, meh 12 basnizas un kahbus 20 zeemus apfahrt, us weenu weetu stahwoht, faskaitijam — kas eefsch tahs rihta faules tohti smukki isskattijahs. Mufki, puhri, meeschi un ausas ka mesch lihgojahs; gohwis un sirgi gul-leja sahlé eerausufschees. Ahrts tohp ar leelu diwi rittenu ahrlu; pee weena ahrla 4 sirgi un 2 zilweki — weens pats lemmesis — tomehr it sekli arr. — Lihds pat Dirschauwu tahdu auglibu, baggatibu, jauzibu mannijam; meh to Weichsel-uppes labbu frauhi sawneedsam, to leelu uhdeni eeraudisjam, pahf kurra diwi strau-mehm (jo eefsch Weichsel-uppes schi weeta, pascha widdu insole irrad) leeli tilti wedd Dir-schauwa mas pilsfabtinsch; — no scheenes atkal zetsch ittin teescham us weenu zeema bas-nizu eet, juhds semmes, kur meh pa labbai roh-kai, Weichsel-uppes paleija, ar brihnumehm redsejam, tohs jaukus zeemus ar leelahm aug-stahm basnizahm, ar skaischem tohrneem. — Scheitan dascham sawneekam trihs Hufen sem-mes un tad wehl 2 lihds 3000 gulschu skaidras naudas effoht. Ar malku ta patta grubtiba, ka teem pirmajeem. Diwi un pufs juhdses no Dirschauwas no zelta nogreesam; pa kreisai roh-kai zaur jaukahm paleijahm, zaur smukkeem zee-meem Jenkauwu; weenu leelu skohlmeisteru Seminabri sawneedsam, pulst. 9 wakkara. Us schihm diwi deenahm 9½ juhdses bijam gahju-schi. Jenkauwa us weenu augstu, ar kohkeem apauguschu kalnu stahw — brangas leelas eh-kas, diwi no diwi behnineem augstas un peezi no weena; wiffas peederr Seminahram. Weens kohpmanis no Danzig scho muischu ar wiffahm ehlahm, plawahm un laukem par Seminabra peederribu taifijis. Smuks dahs, leels plazzis preefsch lusteschanas — tuwu klahht. — Wehs tappam mihligi usnemti; ehst, gullas weetu, wiffu Direktors mums apghdaja. Pee wakkara pahteru skaitischanas bijam klahht;

leela sahle kà basniza ar altari un smuffahm ehr-
gelehm bija schi weetà; kur arri swehdeenahm
pahstarius skait, jo basniza naw turumâ. Wehl
weenas ehrgeles, kur skohlâ spehle. Schè tohp
fattolu un Luttera tizzibas jaunekli kohpâ mah-
ziti, tik ka pirmajee fattolu basnizâ eet, feschdesnit
dahlderî ifgaddu preeksch grahmatu pirkschanas
nolikti; tee jaunekli tohp mahziti no Direktora
un divi paliga-skohlneistereem.

(Turplikam wairak.)

S a p n i s.

1.

Yee lagsdigallas dseesmahn,
Yee mehnes spihduma,
Sirds dedse man eeksch leesmahm,
Ko dsemde mihsliba.

2.

Es lehnahm nostagaju
Garr uppes mallinu,
Un skanga-prahth, rahju
Lo lagsdigallinu:

3.

„Zew lihgawina klastu,
Zew dseesma skanni skann;
Kas eelihgsmohs man prahthu?
Kur lihgawina man?“

4.

Zà dohmâs, uppes krasâ,
Es skummigs apsehdohs;
Us sirds man bij kà nastâ,
Apsehdees, nopuhtohs.

5.

Lehns wehsminsch lappas schuhpo,
Wehs strautinsch burbule,
Salbs meedsinsch apkahrt puhpo,
Man azzis aiesflehdse.

6.

Zad. Majjina, ko lohti,
Par wissahm mihsleju,
Par wissahm, gan jau proht,
Sr mihtak' butshoju.

7.

Ar lehneem sohleem nahze,
Yee mannim apsehde,
Un ar man tehrseht sahze,
Man' rohku sakampe.

8.

Zau runnajam no kashahm,
Kad gribbam laulatees;
Zau luhpinas pamasam,
Mums sahze tuwotees.

9.

Eeksch preekeem juttu mohkas,
Lo apkampt kahroju;
Drihs pehz tahs steepju rohkas —
— Plumps — uppe eekrittu.

10.

Zè rabdohs flapjâ weetà,
Un Majjina bij noht; —
Ak! sapnis, brakka lecta,
Zè klast, tè atkal noht!

L.....l.

Zeesas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfs ic. ic. ic.,
tohp no Zulkuma aprinka teefas fluddinahts, ka ta
manta to laulatu draugu Forster, prohti: lohpi, da-
schadas pee nammabuhfchanas derrigas lectas un wee-
na leiermanna kaste, 15tâ Dezembera schi gaddâ,
pulksten 2 pehz pufsdweenas, Slokenbek muischâ, dehl
aismaksafchanas wiinu parradu pee Sehmenes muis-
schas waldischanas, teem wairaksohlitajeem tapš pah-
dohtas.

Zulkumâ 16tâ Nowembera 1831.

(L. S. W.)
(Nr. 786.)

L. v. Kleist, aprinkafohgis.
Siktehrs G. Paul.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfs ic. ic. ic.,
tohp no Zulkumes aprinka teefas — kab pehz schim
kahrtigahm nolikschanahm tas Nardatowitscha jilti no
augstas waldischanas ir turpma usturrams auglu-
ihpafchums to libbartu mahju, kas us muischneeku
Ushbaues muischas rohbescheem stahw, no Zurgeem
1832 us feschceem gaddeem tam wairaksohlitajam us
renti isdohdams irr — wiffi tee, kas scho libbartu
mahju auglu-krahfchanas teefu no Zurgeem 1832
lihbs tur 1836 us renti gribb nemt, zaur scho us-
faukti, 12tâ Bewrara 1832 pee schahs aprinka-
teefas rahditees, sawu sohlichanu un wairaksohli-

schanu preekscha zelt, un saganibht, ka tam wairak-
fohlitajam pehz tahm, tanni noliktâ deenâ sinnamu
darramahm, bet taggad pee schahs teefas isluhkoja-
mahm sinnaahm un norunnahm, tahs paschas mah-
jas us fescheein gaddeem us auglu=kraschyanu tapš
nospreestas un nodohstas.

Zuffumê, 24tâ Nowembera 1831. 2
(Z. S. B.) L. v. Kleist, aprinkasohgis.
(Nr. 799.) Sikehrs G. Paul.

Us Kulbigas aprinka teefas nospreedumu tapš taš
appaksch Wahres muischas dshwodams bruhweris
Kalman Lewin, — dehl parradu no 40 sudr. Rubb.
un 20% sudr. Kap., ka arri peekrisdamu makfaschyanu
preeksch to suhdsetaju Wikströhm, nostrahdaschanas —
4tâ Janwara nahkoscha gadda pee schahs teefas us
deenestu isdahwahts, kas zaur scho tohp sinnaams dar-
rihts.

Kulbigas aprinka teefa, 20tâ Nowembera 1831. 2
(Z. S. B.) Aprinkasohgis v. Volschwing.
(Nr. 1060.) E. Günther, sikehrs.

Zittas fluddinaschanaš.

Kad tee frohgi un tahs sudmallas to muischu Ner-
rete, Salwene un Daudsewas, ka arri tee Ruhndales
muischu frohgi no Jahneem 1832 us trihs gaddeem
us renti isdohsti, un tadehl teem wairakfohlitajem

tohrgi noturreti tapš, prohti: Ruhndales muischâ
gtâ Janwara preeksch pufdeenas; Salwenes muischâ
12tâ Janwara preeksch pufdeenas, un Nerretes
muischâ 15tâ Janwara preeksch pufdeenas — tad
tas zaur scho tohp sinnaams darrihts, ka tee, kas
schahs rentes gribb usnemt, ne ween us tahm nolik-
tahm deenahm ar sawahm sohlischanahm un pah-
sohlischanahm tur peeteiktes, bet arri wiffas wajjadst-
gas sinnaams no tahm us renti isdohdamahm leetahm
pee tahm muischas waldischanahm warr dabbuht.

Zelgawâ, 28tâ Nowembera 1831. 2

Oberhofgerichtsrath von der Howen,
ka augstakais weetneeks tahs zeenigas leelas mahtes
Schumaloff, dsim. no Valentinowiz.

Zufschas wahtes preeksch kahpostem ne dahrgi tohp
pahrdohstas pee Todleben, leelâ eelâ, prettim Ste-
phani nammu. 1

Kad mans audseknis Kahrlis, weenpadesmit gad-
du wezs, pasleppen no mannim aiegahjis, tad es to
sinnamu darru, ka ikkatram buhs fargatees wiinu
peenemt, bet to ka behglu un bes passes buhdamu
zilweku fanemt un man atsuhtht, jeb pee tahs pe-
kristamas pilskunga teefas nodohst.

Kandawâ 14tâ Nowembera 1831. 2

Wridrikis Jenke, melberis.

Naudas, labbibas un prezzu tirus us plazzi. Nihgê tanni 30tâ Nowembera 1831.

	Sudraba naudâ. Rb. Rp.			Sudraba naudâ. Rb. Rp.	
3 rubli 68½ Kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohhs kannepu tappe maksahts ar	1	—
5 — papihru naudas	1	35	1 — linnu labbakas surtes — —	1	70
1 jauns dahlderis	1	30	1 — — flittakas surtes — —	1	35
1 puhrs rudsu tappe maksahts ar	1	28	1 — tabaka	—	60
1 — kweeschu	2	10	1 — dseltes	—	70
1 — meeschu	—	90	1 — sweesta	2	—
1 — meeschu = putrainu — —	1	30	1 muzza silku, preechu muzzâ — —	4	75
1 — ausu	—	60	1 — — wihschunu muzzâ — —	5	—
1 — kweeschu = miltu	2	50	1 — farkanas fahls — —	6	50
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	50	1 — rupjas leddaimas fahls — —	5	30
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	25	1 — rupjas baltas fahls — —	4	50
1 — firnu	1	25	1 — smalkas fahls	3	60
1 — linnu = sehklas	2	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksa.		
1 — kannepu = sehklas	1	—			
1 — kimmenu	1	50			

It is to be printed and published.

In the Name of the Civil Administration of the Province of Brunswick: F. D. Braunschweig, Censor.

No. 565.